

Σύγχρονη δουλεία: ένα τόσο μακρινό και αόρατο φαινόμενο που δυστυχώς βρίσκεται ανάμεσά μας...

Γράφει ο Δρ
Δημήτριος Σαλαμπάνης

Senior Lecturer, Χρηματο-
οικονομικών Τεχνολογιών,
Καινοτομίας και Στρατηγικής
Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο
Swinburne

Η σύγχρονη δουλεία εμφανίζεται σε κάθε χώρα, ανεξάρτητα από τον πλούτο. Περισσότερο από το μισό (52%) του συνόλου της καταναγκαστικής εργασίας και το ένα τέταρτο όλων των καταναγκαστικών γάμων μπορούν να βρεθούν σε χώρες ανώτερου μεσαίου εισοδήματος ή υψηλού εισοδήματος.

Οι αριθμοί που δημοσιεύθηκαν στο 2023 Global Slavery Index Report της Walk Free, μιας διεθνούς ομάδας ανθρωπίνων δικαιωμάτων που επικεντρώνεται στην εξάλειψη της σύγχρονης δουλείας, σε όλες τις μορφές της είναι αποκαρδιωτικοί. Υπολογίζεται ότι 50 εκατομμύρια άνθρωποι ζούσαν σε καταστάσεις σύγχρονης δουλείας οποιαδήποτε ημέρα του 2021. Από αυτούς τους ανθρώπους, περίπου 27,6 εκατομμύρια ήταν σε καταναγκαστική εργασία και 22 εκατομμύρια σε καταναγκαστικούς γάμους. Οι πιο ευάλωτοι-γυναίκες, παιδιά και μετανάστες-εξακολουθούν να πλήττονται δυσανάλογα. Περισσότεροι από 12 εκατομμύρια από όλους τους ανθρώπους στη σύγχρονη δουλεία είναι παιδιά και οι γυναίκες και τα κορίτσια αντιπροσωπεύουν πάνω από το ήμισυ (54%). Οι μετανάστες εργάτες είχαν τρεις φορές περισσότερες πιθανότητες να εργαστούν σε καταναγκαστική εργασία από τους μη μετανάστες εργαζόμενους.

Η σύγχρονη δουλεία καθρεπτίζει μία κατάφορη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και μια βαθιά ανήθικη πρακτική. Περιλαμβάνει διάφορες μορφές εκμετάλλευσης και εξαναγκασμού που μπορούν να τέμνονται και να αλληλοκαλύπτονται, καθιστώντας τη ένα περίπλοκο και πολύπλευρο ζήτημα. Οι κύριες μορφές σύγχρονης δουλείας περιλαμβάνουν:

- **Καταναγκαστική εργασία:** Αυτό συμβαίνει όταν τα άτομα αναγκάζονται να εργαστούν μέσω εξαναγκασμού, απειλών ή εξαπάτησης. Μπορεί να κρατηθούν παρά τη θέλησή τους, να αναγκαστούν να εργαστούν κάτω από σκληρές συνθήκες και να τους περιοριστεί η ελευθερία. Η καταναγκαστική εργασία μπορεί να βρεθεί σε βιομηχανίες όπως η γεωργία, οι κατασκευές, η μεταποίηση, η οικιακή εργασία και η εξόρυξη.

- **Εμπορία ανθρώπων:** Η εμπορία ανθρώπων περιλαμβάνει τη στρατολόγηση, τη μεταφορά, τη στέγαση ή την παραλαβή ατόμων μέσω βίας, απάτης ή εξαπάτησης με σκοπό την εκμετάλλευση. Τα θύματα εμπορίας ανθρώπων συχνά υποβάλλονται σε σεξουαλική εκμετάλλευση, καταναγκαστική εργασία, καταναγκαστικό γάμο ή αφαίρεση οργάνων.

- **Δουλεία χρέους:** Στη δουλεία χρέους, τα άτομα αναγκάζονται να εργαστούν για να αποπληρώσουν ένα χρέος που μπορεί να μην μπορέσουν ποτέ να διακανονίσουν πλήρως. Το χρέος είναι συχνά διογκωμένο και οι συνθήκες εργασίας είναι εκμεταλλευτικές. Οι άνθρωποι παγιδευμένοι στη δουλεία του χρέους ελέγχονται ουσιαστικά από τους πιστωτές τους και έχουν περιορισμένη ή καθόλου ελευθερία.

- **Παιδική εργασία:** Η παιδική εργασία περιλαμβάνει την απασχόληση παιδιών σε εργασία που είναι επιβλαβής για τη σωματική ή πνευματική τους ανάπτυξη. Τα παιδιά μπορεί να ασχολούνται με επικίνδυνες βιομηχανίες, όπως η εξόρυξη, η γεωργία, η μεταποίηση και η οικιακή εργασία, και στερούνται του δικαιώματός τους στην εκπαίδευση και μια κανονική παιδική ηλικία.

- **Σεξουαλική εκμετάλλευση:** Αυτή η μορφή σύγχρονης δουλείας περιλαμβάνει την αναγκαστική συμμετοχή ατόμων σε εμπορικές σεξουαλικές πράξεις. Τα θύματα, συχνά γυναίκες και παιδιά, υφίστανται σωματική και σεξουαλική κακοποίηση, εξαναγκασμό και χειραγώγηση από διακινητές ή μαστροπούς.

- **Οικιακή δουλεία:** Η οικιακή δουλεία αναφέρεται σε καταστάσεις όπου άτομα, συνήθως γυναίκες και κορίτσια, υφίστανται εκμετάλλευση ως οικιακές βοηθοί σε ιδιωτικά νοικοκυριά. Συχνά είναι απομονωμένοι, εργάζονται πολλές ώρες, λαμβάνουν μικρή ή καθόλου αμοιβή και μπορεί

να αντιμετωπίσουν σωματική, συναισθηματική ή σεξουαλική κακοποίηση.

Η σύγχρονη δουλεία εμφανίζεται σε κάθε χώρα, ανεξάρτητα από τον πλούτο. Περισσότερο από το μισό (52%) του συνόλου της καταναγκαστικής εργασίας και το ένα τέταρτο όλων των καταναγκαστικών γάμων μπορούν να βρεθούν σε χώρες ανώτερου μεσαίου εισοδήματος ή υψηλού εισοδήματος. Το επίπεδο ανησυχίας και ευαισθητοποίησης σχετικά με τη σύγχρονη δουλεία ποικίλλει μεταξύ των ατόμων και των κοινωνιών. Ενώ μερικοί άνθρωποι ανησυχούν έντονα και εργάζονται ενεργά για την καταπολέμηση της σύγχρονης δουλείας, άλλοι μπορεί να μην έχουν πλήρη επίγνωση της έκτασής της ή μπορεί να μην δίνουν προτεραιότητα στο θέμα στην καθημερινή τους ζωή. Ωστόσο, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η καταπολέμηση της σύγχρονης δουλείας έχει κερδίσει σημαντική έλξη τα τελευταία χρόνια και υπάρχουν πολυάριθμοι οργανισμοί, κυβερνήσεις και άτομα αφοσιωμένα στην αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος.

Η φροντίδα για τη σύγχρονη δουλεία και η ανάληψη δράσης εναντίον της είναι ζωτικής σημασίας για την προώθηση μιας πιο δίκαιης και ανθρωπίνης κοινωνίας. Κάθε άτομο έχει τη δύναμη να κάνει τη διαφορά μέσω των επιλογών του, της υπεράσπισης και της υποστήριξης των οργανώσεων που εργάζονται για την καταπολέμηση της σύγχρονης δουλείας. Είναι ζωτικής σημασίας να ευαισθητοποιήσουμε σχετικά με τη σύγχρονη δουλεία, να υποστηρίξουμε πρωτοβουλίες που εργάζονται για την εξάλειψή της και να ενθαρρύνουμε τις ηθικές πρακτικές σε όλες τις πτυχές της ζωής μας. Με αυτόν τον τρόπο, μπορούμε να συμβάλουμε στην εξάλειψη της σύγχρονης δουλείας και να εργαστούμε για έναν πιο δίκαιο και δίκαιο κόσμο για όλους.